

Din digitale gæstelærer: Le Gammeltoft med Eva Lykkegaard

Lærervejledning til forløbet 'Find din egen karrierevej'

Forløbet handler om uddannelsesbaner og karrierelæring

Målrettet samfundsfag og dansk på alle gymnasiale uddannelser fra 1.g-3.g

Online eller fysisk fremmøde

Forløb på 2-4 moduler à 50 minutter

Karrierelæring kan kvalificere, afdramatisere og nuancere unges forestillinger om fremtiden. Mange unge kan tro, at uddannelse og karriere udgør en snorlige vej, og at alle voksne altid har vidst, hvad de ville uddanne sig til og arbejde med. I dette gæstelærerforløb med iværksætter Le Gammeltoft og forsker Eva Lykkegaard får eleverne mulighed for at arbejde med uddannelsesbaner og karrierelæring.

Hvordan vælger man uddannelse og finder frem til en karrierevej efterfølgende? Det er spørgsmål, som de fleste unge kender. Dette gæstelærerforløb giver et indblik i de overvejelser, som iværksætter Le Gammeltoft har gjort sig om det, og forløbet kan med afsæt i Le Gammeltofts karriereerfaringer styrke elevernes refleksion om uddannelse og karriere.

Le Gammeltoft er den ene gæstelærer i forløbet. Hun er uddannet cand. mag. i engelsk og moderne kultur og kulturformidling og er i dag iværksætter og direktør for [Heartbeats.dk](https://www.heartbeats.dk). Le Gammeltoft har også tidligere haft en lang karriere som en af Danmarks førende DJ's.

Forløbets anden gæstelærer er Eva Lykkegaard, lektor i uddannelsesvidenskab ved Syddansk Universitet. Eva Lykkegaard forsker i unges uddannelsesvalg og uddannelsesbaner, og hun bidrager i forløbet med viden om unges uddannelsesvalg og deres bevæggrunde.

Forløbets formål

Formålet med forløbet er at udvikle elevernes karrierekompetence og -læring, hvilket er et af fire kompetencemål i de gymnasiale uddannelser.

Forløbet kan anvendes både i samfundsfag og dansk.

- I samfundsfag giver forløbet mulighed for at arbejde med kernestoffet sociologi, nærmere bestemt med identitetsdannelse, socialisering samt social differentiering og kulturelle mønstre. Derudover lægger forløbet op til, at eleverne kan arbejde med både kvalitativ og kvantitativ metode, herunder for eksempel kvalitative interviews og kvantitative undersøgelser på den lokale skole og i nærområdet.
- I dansk giver forløbet mulighed for at arbejde analytisk med et sprogligt og et mediemæssigt perspektiv.

Formålet med forløbet er desuden at løfte elevernes læring, motivere dem og styrke deres trivsel med undervisning af en gæstelærer, der er en faglig kapacitet på sit felt.

Find alle de digitale gæstelærerforløb på www.emu.dk.

Forløbets opbygning

Gæstelærerforløbet er bygget op omkring fire videoer med Le Gammeltoft og Eva Lykkegaard. Til alle fire videoer er der aktiviteter, som kan anvendes i undervisningen. I den følgende gennemgang af videoerne præsenteres aktiviteter til samfundsfag, mens udvalgte muligheder i forhold til danskfaget beskrives efterfølgende.

Som opvarmning til forløbet kan læreren introducere temaet og dets relevans. Læreren kan endvidere spørge til elevernes kendskab til Le Gammeltoft og til deres forestillinger om, hvordan hendes karrierevej har været.

Video 1: Find din egen karrierevej

I den første video fortæller Le Gammeltoft om sin rolle som direktør for sin egen virksomhed. Hun fortæller, at det er svært at indfange, hvad hun præcist laver, men at hun aldrig keder sig - og at netop dét er vigtigt for hende. Herefter fortæller Eva Lykkegaard om, at unges uddannelsesvalg og -planer hænger sammen med deres identitetsdannelse.

På baggrund af videoen kan eleverne arbejde med identitetsdannelse og social arv. Det kan de gøre med afsæt i, hvordan sociologerne Anthony Giddens, Ulrich Beck og Zygmunt Bauman beskriver senmodernitet og identitet. Læreren kan indledningsvis præsentere sociologerne, hvis klassen ikke allerede har stiftet bekendtskab med dem, hvorefter eleverne kan læse artiklen 'Senmodernitet', der har været bragt i dagbladet *Information* (kan søges frem på faktalink.dk).

Efter læsningen kan læreren initiere et arbejde i klassen med identitetsdannelse i det senmoderne samfund. Læreren kan bede eleverne inddrage både Anthony Giddens' begreb om 'refleksiv modernitet', Ulrich Becks begreb om 'risikosamfundet' og Zygmunt Baumans begreb om 'flydende modernitet'.

Læreren kan indledningsvis bede eleverne researche på og redegøre for de tre begreber i grupper. Begreberne er også relevante i aktiviteter til de følgende videoer, så eleverne kan med fordel nedfælde deres redegørelser i en tekst eller et præsentationsprogram.

Eleverne kan nu i plenum drøfte identitetsdannelse ud fra disse spørgsmål:

- Hvad er identitet og identitetsdannelse i det refleksivt moderne samfund eller den flydende modernitet?
- Er en identitet noget fast? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Former man selv sin identitet? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvilken betydning har det ifølge Zygmunt Bauman for identitetsdannelsen, at det moderne er blevet 'flydende'?

Efter plenumdrøftelsen kan eleverne hver for sig eller i mindre grupper udarbejde et produkt om identitetsdannelse i det senmoderne samfund. Eleverne skal inddrage deres overvejelser om uddannelsesvalg i produktet, der eksempelvis kan være et essay, en poster eller en podcast.

I videoen nævner Eva Lykkegaard, at social arv fortsat spiller en væsentlig rolle for unges uddannelsesvalg. Denne pointe kan læreren forfølge i undervisningen ved at gennemføre en aktivitet, hvor eleverne interviewer hinanden for at undersøge sammenhænge mellem elevernes (ønsker om) uddannelsesvalg og deres forældres uddannelsesvalg og karrierebaner.

Video 2: Lyt til din motivation

I denne video fortæller Le Gammeltoft, at hun gerne ville have læst psykologi, men hendes karakterer var ikke gode nok, så hun endte i stedet med at læse engelsk. Le Gammeltoft mener dog, at uddannelsesvalget giver mening set i bakspejlet, da hun i dag har stor nytte af de analytiske færdigheder, hun fik på sin uddannelse.

Eva Lykkegaard påpeger i videoen, at unges uddannelsesvalg baserer sig på værdier. Værdierne kan opsummeres i disse fire kriterier:

- Indre værdi (hvilken glæde giver uddannelsen mig?)
- Selvfølelse (hvordan passer uddannelsen til mig som person?)
- Målretning (hvor tæt på mit mål bringer uddannelsesvalget mig?)
- Omkostningsvurdering (hvilke omkostninger har mit valg?)

På den baggrund kan eleverne arbejde med unges forventninger til sig selv og med deres uddannelsesvalg. Læreren kan tilrettelægge arbejdet som en analyse af de fire kriterier.

Analysen kan gennemføres i disse trin:

- Læreren kan bede eleverne gå i grupper à tre til fire for at drøfte og med egne ord karakterisere kriterierne.
- Herefter kan eleverne undersøge, hvordan kriterierne kommer til udtryk hos Le Gammeltoft samt hos eleverne Anne og Noah, der også indgår i videoen. Eleverne kan blandt andet undersøge,

om bestemte kriterier er mere synlige end andre i personernes overvejelser og valg af uddannelsesbaner.

- Afslutningsvis kan læreren invitere eleverne til at diskutere i plenum, hvilke af kriterierne der efter deres mening er vigtigst og hvorfor.

Som næste skridt kan eleverne nu i makkerpar undersøge voksnes uddannelses- og karrierebaner samt de voksnes italesættelse af deres identitet i den forbindelse. Formålet er at undersøge, hvilke kriterier de voksne er påvirket af. Undersøgelsen kan gennemføres med denne fremgangsmåde:

- Læreren kan sætte eleverne i gang med at udarbejde en guide til et semistruktureret interview.
- Elevmakkerparrene kan derefter vælge en voksen i arbejde og interviewe, eksempelvis en forælder.
- Eleverne kan gennemføre og optage interviewet - gerne med en rollefordeling, hvor den ene optager og skriver noter undervejs, mens den anden interviewer.

Når makkerparrenes interview er gennemført, kan eleverne præsentere deres resultater for klassen. I fællesskab kan klassen derefter udvælge to til tre af interviewene med henblik på en nærmere undersøgelse af, hvilke kriterier de voksne har orienteret sig imod i deres uddannelsesbaner og -valg.

Disse to til tre interviews kan eleverne efterfølgende sammenligne med Le Gammeltofts og med gymnasieleverne Anne og Noahs fortællinger. Hvilke ligheder og forskelle er der i de måder, de italesætter deres identitet på? Sammenligningen kan eventuelt udføres i makkerparrene, og læreren kan vælge at lade makkerparrene udarbejde og aflevere et skriftligt produkt, hvor de redegør for deres konklusioner.

Video 3: Balancér mellem egne og andres forventninger

I videoen fortæller Le Gammeltoft om at balancere mellem forventninger fra forældre, venner og samfundet til uddannelse og karriere i forhold til egne interesser og valg. Hun fortæller også, at hun selv har forventninger til sine børn. Eva Lykkegaard runder videoen af med at påpege, at nogle karriereveje opfattes som mere socialt acceptable end andre.

Læreren kan didaktisere videoen ved at lade eleverne vende tilbage til Anthony Giddens' begreb om 'refleksiv modernitet', Ulrich Becks begreb om 'risikosamfundet' og Zygmunt Baumans begreb om 'flydende modernitet' (se video 1). Ud fra begreberne kan eleverne i grupper besvare nedenstående spørgsmål:

- Hvordan kan det ud fra begrebet 'refleksiv modernitet' forklares, at nogle karriereveje ses som mere socialt acceptable end andre?
- Le Gammeltoft siger, at "det kan godt være, at [andres] forventninger ikke er rigtige til én, og det er så noget, der er ens eget ansvar at bryde ud af". Hvordan kan dette udsagn forstås i lyset af begrebet 'flydende modernitet' i forhold til de valg, vi træffer?
- Ifølge begrebet 'risikosamfundet' mærker vi ikke på samme måde som tidligere de trusler, som er omkring os. Men måske gør vi det alligevel i dag, når vi skal vælge uddannelse? Hvorfor/hvorfor ikke?

Når eleverne har besvaret spørgsmålene i grupper, kan de fremlægge deres svar for hinanden. En gruppe kan vælge et af spørgsmålene, som de fremlægger svaret på for en anden gruppe, som efterfølgende fremlægger deres svar på et andet spørgsmål.

Video 4: Jobbet er en del af dig

I denne video fortæller Le Gammeltoft om sit arbejde med kommunikation og branding, og hun giver eleverne tre råd til at finde deres egen uddannelses- og karrierebane:

- Tag dig tid
- Gå ikke for meget op i karakterer
- Byg et CV og et netværk.

I forlængelse af videoen kan læreren lade eleverne diskutere i klassen, om de er enige i Le Gammeltofts tre råd. Hvorfor/hvorfor ikke?

Anthony Giddens, Ulrich Beck og Zygmunt Bauman mener alle, at det senmoderne samfund blandt andet er karakteriseret ved, at individet selv skal skabe sin historie, sin identitet og sit verdenssyn. Eleverne kan diskutere, hvordan denne karakteristik passer med Le Gammeltofts beskrivelse af sin uddannelsesbane.

Afslutningsvis kan eleverne skrive et essay om deres uddannelsesvalg og valgets betydning for deres identitet. I essayet kan eleverne komme ind på nedenstående temaer, som nævnes i de fire videoer:

- Er det dit eget ansvar at bryde ud af forventninger?
- Er du enig i, at ingen kan blive alt i hele verden?
- Er det skidt at kede sig?
- Hvor kommer din forestilling om en ønskeuddannelse fra?
- Er det retfærdigt, hvis du ikke kan tage den uddannelse, du gerne vil?
- Hvad betyder uddannelse og karriere for din identitet?
- Skal du altid være tro mod det, du gerne vil omkring uddannelse?
- Er det pinligt, hvis du ikke har en uddannelsesplan?
- Kan du nogensinde være sikker på, at de valg, du træffer, er de rette?

Ovenstående spørgsmål kan også danne afsæt for en afsluttende plenumdiskussion, hvis læreren ønsker at runde forløbet af på den måde i stedet.

Dansk

Ovenstående forslag til aktiviteter er målrettet samfundsfag, men forløbet kan også anvendes i dansk - eventuelt som et flerfagligt forløb med samfundsfag. I dansk kan eleverne indlede med at se alle videoerne. Undervejs kan de tage noter til brug for de efterfølgende aktiviteter. Herefter kan forløbet didaktiseres på flere måder.

Forslag 1: Kommunikationsanalyse

Dansklæreren kan anvende forløbet som udgangspunkt for en kommunikationsanalyse af videoerne. Følgende punkter kan for eksempel analyseres:

- Hvem er afsenderen, og hvad er afsenderens intention?
- Hvilken meddelelse er der tale om – er der et budskab?
- Hvilken kanal bruges i kommunikationen?
- Hvilke sproglige koder er på spil i kommunikationen? Hvilken virkning har disse koder?
- Hvilken situation sker kommunikationen i?
- Hvem er modtageren? Hvilke interesser har modtageren i meddelelsen?

Kommunikationsanalysen kan eventuelt suppleres med en sproghandlingsanalyse:

- Hvilke sproghandlinger anvender Le Gammeltoft (og de øvrige deltagere)?
- Er nogle af sproghandlingstyperne dominerende? Hvilke?
- Hvordan passer dette med kommunikationsanalysens resultater?

Forslag 2: Narrativ analyse af Le Gammeltofts fortælling

Eleverne kan også lave en narrativ analyse af Le Gammeltofts fortælling i videoen - det indebærer, at eleverne undersøger følgende punkter:

- Hvilke temaer indeholder fortællingen?
- Kan fortællingen inddeles i faser? Hvilke?

Hvad afgrænser faserne? Hvordan sker overgangene mellem faserne?

- Hvilke udfordringer fortæller Le Gammeltoft om?
- Hvordan kan fortællingen analyseres ved hjælp af berettermodellen eller aktantmodellen?
- Hvilke 'hjælpere' og 'modstandere' er der i Le Gammeltofts fortælling? Er der et 'point of no return'?
- Hvilke værdier ligger til grund for Le Gammeltofts valg? Hvordan kommer de til udtryk?

Eleverne kan også analysere deres egne interviews med forældre narrativt (se video 2). Samme punkter som ovenfor kan guide denne analyse.

Evaluering

Forløbet kan evalueres ved, at eleverne vælger to af følgende evalueringsskemaer og udfylder dem:

- Hver elev skriver to punkter med ny viden, som de har lært af forløbet.
- Eleverne noterer to punkter, som provokerede ved forløbet.
- Eleverne nedfælder to punkter, som overraskede ved forløbet.
- Eleverne stiller to spørgsmål, hvor forløbet har gjort dem nysgerrige.
- Eleverne vælger, finder eller tager hver to billeder, som reflekterer forløbet som helhed.

Eleverne kan herefter gå sammen i makkerpar, dele evalueringsskemaerne og give hinanden feedback. Herefter kan evalueringen vendes i plenum i hele klassen.

Tilrettelæggelse

Forløbet kan i samfundsfag gennemføres over to til fire moduler. Tidsforbruget kan variere afhængigt af den faglige forankring af forløbet, herunder af hvor dybt i de enkelte aktiviteter læreren ønsker, at eleverne skal gå. I dansk eller i et flerfagligt forløb kan varigheden udvides med henblik på at komme tilstrækkeligt omkring de forskellige faglige perspektiver.

Forløbet er designet med forslag til konkrete faglige fokuseringer, men med en vis åbenhed, så læreren stadig kan tilrettelægge og redigere efter egne ønsker. Læreren kan i sin didaktisering have fokus på, at:

- Eleverne selv står midt i at skulle tage stilling til uddannelsesbaner. Det gør det ekstra vigtigt, at eleverne får en stemme i forløbet og mulighed for at udtrykke sig gennem elevinddragelse og dialog i klassen.
- Egne oplevelser er private og kan derfor for nogle være ømtålelige at dele. Læreren kan eventuelt facilitere dialogen i klassen ud fra principperne bag filosofisk dialog.

Hvis undervisningen er online...

Gæstelærerforløbet kan gennemføres som fjernundervisning uden større ændringer i aktiviteterne. Ved fjernundervisning kan klassens virtuelle platforme med breakout rooms, chatfunktion m.m. benyttes.

Forløbet stiller ikke yderligere krav til onlineunderstøttelse.

Publikationen er udarbejdet juli 2021 af Rambøll Management Consulting, Københavns Professionshøjskole, VIA University College, Syddansk Universitet og Operate for Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

Grafisk tilrettelæggelse: Operate

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**

RAMBOLL

SDU

OPERATE